

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

„Tiszteld a fiztes ipart!”

Cu nepăsare nu vom realiza nimic

Este de interes vital pentru micii industriași să participe la alegerile pentru camerile de muncă din ziua de 4 Octombrie

Nu ne putem admite luxul să lăsăm la discreția configurațiilor muncitorești instituțiunea camerelor de muncă, care au un rol atât de important în viața meseriașilor.

Ce conține regulamentul electoral pt. efectuarea alegerilor la camerele de muncă

D. IULIU REINHART

Duminică, 4 Octombrie, va fi ziua unor mari evenimente. Pentru această zi a ordonat Ministerul Muncii alegerile pe întreaga țară pentru consiliile camerelor de muncă. Despre soarta celor cincisprezece camere de muncă se va decide în acea zi. La șaptezeci și două capitale de județi se vor aduna reprezentanții celor trei categorii componente ale camerelor de muncă, lucrătorii, funcționarii particulari și meseriașii din categoria miciei industriei, pentru a alege consiliile, care patru ani de zile vor conduce aceste trei clase producătoare.

Pe noi ne interesează numai categoria micilor industriași, căreia aparținem și noi. Nu este nici o speranță că conducerea camerelor de muncă să intre pe mâna meseriașilor pentru repartizarea consilierilor pe secțiuni este următoarea: din totalitatea de 655 de consilieri 308 locuri sunt rezervate pentru lucrători, funcționarii particulari obțin 169 locuri și numai 178 sunt rezervate micilor industriași. Se poate lua ca sigur că, lucrătorii ca cei mai numeroși, vor conduce ca și în trecut camerele, iar micilor industriași le va rămâne numai conducerea secției lor proprii. Totuși este foarte important că meseriași să trimită pentru cele 178 de locuri în consilii persoane, care posedă toată încrederea noastră și cari vor funcționa în postul lor important conștiincios și desinteresat și vor purta grija în primul rând intereselor meseriașilor.

Meseriași au obligația morală față de ei înșiși să participe la alegerile din 4 Octombrie, bine pregătiți, să-și impună voința lor la aceste alegeri. Trebuie să dovedim că meseriași consideră ca foarte importantă această instituțiune, precum de fapt și este.

Nu numai legea camerelor de muncă asigură, precum știm, drepturi multiple camerelor de muncă, ci și alte legi. Astfel legea judecătorilor de muncă precum și legea asigurărilor sociale, dar mai ales legea nouă pentru pregătirea profesională și exercitarea meseriilor intrată în vigoare la 30 Aprilie acestui an impune atâtea obligațiuni acestei instituțiuni, care a preluat toate drepturile vechilor corporațiuni și ale autorităților industriale și are un rol preponderent în educarea noii generații, de nume membrii în consiliile de examinare, controlează întreprinderile industriale, are un rol important la crearea de instituții industriale, că nu se poate nega importanța covârșitoare a acestor

instituțiuni în viața economică a țării. În afară de cele de mai sus, legea a însărcinat secțiile meseriașilor separat și cu administrarea averilor rămase de pe urma corporațiilor industriale, ca acestea să fie folosite în interesul industriei.

Dacă legile asigură atâtea drepturi instituției camerelor de muncă, se precepe dela sine, că aceste drepturi trebuie să le folosim în interesul meseriașilor. Aceasta este posibil numai dacă participăm la alegerile pentru camere, deci în primul rând să depunem candidaturile și după aceea vom putea alege candidații noștri.

Monitorul Oficial No. 167 din 21 Iulie a. c. publică regulamentul electoral pentru efectuarea

alegerilor pentru camerele de muncă. În articolul 81 din acest regulament este reglementat detaliat cum trebuie efectuate candidările; depunerea listelor de candidatură, cari se vor prezenta până cel mai târziu cu 8 zile înaintea termenului alegerilor în două exemplare la comitetul de direcție al camerei de muncă respectivă. Lista de candidare va cuprinde exact atâți candidați, cât se cuvin pentru acea categorie, precum același număr de supleanți. Candidații trebuie să fie deasemenea alegători, precum cetățeni români, la vârsta împlinită de 25 de ani. În lista de candidare trebuie să figureze cel puțin câte un candidat de fiecare județ, altfel este nevalabilă. Buletinele de vot se vor distribui prin camerele de muncă, sau oficiile județene ale alegătorilor. Candidații vor declara verbal sau în scris că primesc candidarea și vor suporta cheltuielile de imprimare ale buletinelor de vot. Celelalte cheltuieli privesc camerele de muncă respective.

Votarea este secretă și se efectuează asemănător alegerilor pentru Camera deputaților sau Senat, alegătorul aplicând stampila „Votat” pe acea listă, pe care dorește să voteze. Dacă se depune o singură listă, Președintele tribunalului local va declara aleasă lista depusă și astfel alegerea nu va mai avea loc. Votarea se va face la sediul camerei de muncă și în capitalele de județ. Președintele consiliului electoral va fi un judecător de tribunal. Dacă vom să participăm la alegerile din 4 Octombrie pentru consiliile camerelor de muncă, trebuie să depunem la timp listele de candidare, totodată și cheltuielile de imprimare a buletinelor de vot, care cheltuieli vor fi fixate după numărul listelor depuse, ca să obținem dreptul la alegere. Dacă s'a făcut și aceasta, trebuie să facem propagandă dela om la om, ca fiecare meseriaș să participe la alegere, căci numai astfel putem asigura alegerea candidaților noștri. Dacă vom avea ambiția necesară și dacă scopul nostru nu va fi anihilat de nepăsare, dreptatea noastră va birui.

Neműködéssel nem érünk célra...

Az iparosságnak fontos érdeke, hogy az október negyediki munkakamarai választásokon a maga akaratát érvényesítse

Nem engedhetjük meg magunknak azt a lukszust, hogy az iparosság sorsának intézésében döntő fontosságú hatalmat birtokoló munkakamarai intézményt kizárólag a munkasédekkeltség kénye-kedvének szolgáltassuk ki.

Mit tartalmaz a választásokra vonatkozólag a munkakamarai törvény

Irta REINHART GYULA

Október 4-én vasárnap, Szent Ferenc napján nagy események fognak történni. Erre a napra rendelte el a munkügyi miniszter az egész országra nézve a munkakamarai választásokat. Tízhat munkakamara sorsa dől el ezen a napon. Hatvenkét megye székhelyén vonulnak fel a munkakamarai intézmény három kategóriájába, az ipari munkások, a kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők, végül a kisiparosok kategóriájába beléptetve.

választók, hogy megválasszák azokat, akik négy évig át kezükben fogják tartani a dolgozó osztályok irányítását és vezetését.

Minket természetesen különösképpen csak a kisiparosok kategóriája érdekel, mert ebbe a kategóriába tartozunk. Kétségkívül, hogy a munkakamarák vezetése az iparosság kezébe juthasson, mert a számarány az egész országra nézve úgy viszonylik, hogy a munkaválasztandó tanácsosok összlétszáma

655 munkakamarai tanácsagot tesz ki és ebből a számból 308 tanácsag jut a munkásságnak 169 a magántisztviselő és mindössze 178 a kisiparos tanácsagok száma. Egészen bizonyos ezek szerint tehát, hogy a legnagyobb létszámú munkásság fogja, mint az a múltban is történt, a munkakamarák vezetését kézhez kapni és a kisiparosok számára a jövőben is csak saját osztályuk vezetése körül nyílik érvegyesítési lehetőség. Mindazonáltal igen fontos, hogy a kisiparosság számára kijelölt 178 helyre olyan tanácsagokat küldjünk be, akik teljes bizalmunkat bírják és akik a maguk fontos posztján önzetlen tevékenységet fejtenek ki és elsősorban az iparosság érdekeit fogják képviselni.

Az iparosságnak önmaga iránt való kötelessége, hogy az október negyedik munkakamarai választásokon kellő előkészület után vegyen részt és a maga akaratának a választások keretében érvényt szerezzen. Bizonyítanunk kell ezzel egyszerre azt is, hogy az iparosság ezt az intézményt igen fontosnak tartja, amint hogy az is.

Nemcsak a munkakamarákról szóló törvény ruházta fel a munkakamarát különböző jogokkal, hanem más törvények is. Így a munkabíróságról, valamint a munkásbiztosításról szóló törvények, de különösen a folyó évi április 30-án életbe lépett új ipartörvény annyi teendővel és joggal ruházta fel a munkakamarai intézményt, amely nemcsak a régi ipartestületek és iparhatóságok összes jogait vette át, hanem döntő befolyással bír az új ipargeneráció nevelésére, a vizsgabizottsági tagok megállapításában, az ipari üzemek ellenőrzésében, az ipar fejlesztésében, az iparos intézmények felállításában és azok fenntartásában, hogy ennek az intézménynek az ország gazdasági életében való átfogó jelentőségű szerepét senki sem vonhatja kétségbe. A fentiekben kívül a vonatkozó törvény külön megbízást adott a munkakamarák kisiparos szakosztályainak arra, hogy az ipartestületektől átvett vagyonekat kezeljék és azok jövedelmeit az iparos társadalom érdekében felhasználják.

Ha a törvények ennyi jogot biztosítanak a munkakamarai intézménynek természetes, hogy ezeket a jogokat az iparcséeg javára ki is kell használnunk. Ez azonban csak oly módon lehetséges, hogyha a kamarai választásban részt veszünk, tehát elsősorban jelölünk és azután a magunk jelölteit meg is választjuk.

A hivatalos lap folyó évi július 21-én megjelent 167-ik száma tartalmazza a munkakamarai választások szabályrendeletét. A szabályrendelet 81-ik szakaszában részletesen ki van fejtve, hogy történik a munkakamarai választások alkalmával a jelölés, amely legkésőbb nyolc nappal a választás terminusa előtt este 6 óráig nyújtandó be három példányban a kamarai igazgatóságnak. Ennek a jelölési beadványnak pontosan annyi jelöltet kell tartalmaznia, amennyi a megfelelő kategóriára esik és ugyanannyi pótagot. A jelölteket legalább ugyanolyan számú és az illetékes szakosztályba tartozó, a választási lajstromba felvett választónak kell ajánlani, mint amennyi jelölt a listában szerepel. A jelölteknek természetesen szintén választóknak kell lenniük, valamint román állampolgároknak és 25-ik életévüket betöltöttöknek. A jelölési listán minden megyéből legalább egy jelöltnek kell lennie, különben érvénytelennek minősül. A választási igazolványokat a munkakamarai, vagy a megyei székhelyen működő bizottságok adják ki az egyes szavazóknak, amit hirdetmény útján hoznak a választók tudomására. A jelöltek szóban vagy írásban nyilatkozni tartoznak, hogy a jelölést elfogadják és a szavazólapok nyomtatási költségeinek rájuk eső részét hajlandók viselni. Az egyéb költségek az illetékes munkakamarát terhelik. A szavazás titkos és ugyanolyan módon folyik le, mint a képviselő vagy szenátorválasztásoknál, amikor a választó a több lista közül arra a listára nyomja a „Votat” bélyegzőt, amelyre szavazni akar. Ha csak egyetlen lista érkezik be, akkor a kamara székhelyén székelő törvényszéki főelnök a listát megválasztottnak jelenti ki és a választás elmarad. A szavazás a kamara székhelyén és az egyes megyei székvárosokban történik. A szavazatszedő bizottság elnöke egy törvényszéki bír.

Amennyiben részt akarunk venni az október negyedik munkakamarai választásokon, a szabályrendeletnek megfelelőleg idejekorán kell a jelölő listát benyújtatunk és a benyújtással egyidejűleg a szavazati lapok nyomdai előállítás költségét, amely a benyújtott listák száma szerint állapíttatik meg, befizetnünk, hogy a szavazásra való jogot megszerezzük. Ha ez már megtörtént, felvilágosi-

tással, buzdítással, embertől-emberig kell eljárunk, hogy a szavazásban minden iparos vegyen részt, mert jelölteink megválasztását egyedül és kizárólag így biztosíthatjuk. Ha meg van bennünk a kellő

lelkesedés és áldozatkészség, ha a közös cél elérése utáni törekvésünket nem semmisíti meg a közöny, úgy igazunknak és akaratunknak érvényt fogunk szerezni.

Kalkulálhat-e reálisan az ipar és a kereskedelem a mai adó- és illetékügyi helyzetben

Irta: Klein Jenő adó- és könyvszakértő, Oradea.

Az adóátvitelről szóló, f. évi április elsejei törvény értelmében a pénzügyminiszterium f. évi április 6-án kelt körrendeletével utasítást adott a pénzügyigazgatóságoknak arra, hogy az 1935/6 évi adókat minden adópótlék, vagy adiciónális adótöbblet hozzáadása nélkül vigyék át az 1936/7-ik pénzügyi évre.

Nézzük, mi történt ez év április 6-ika óta. A Felső Gazdasági Tanács (Consiliul Superior Economic) utasítására és a Monitorul Oficial f. évi április 29-iki számában megjelent a szakkamarák átszervezéséről szóló törvénnyel fogva ugyancsak a pénzügyminiszterium adott ez év május elején körrendelettel utasítást a pénzügyigazgatóságoknak többek között arra, hogy a kereskedelmi és iparkamaráknak járó addigi 1/2-százalékos adiciónális adó helyett április 1-ig visszamenőleg 1%-os adiciónális adót szedjenek be az ipari és kereskedelmi adózóktól.

A Monitorul Oficial f. évi március 27-iki számában megjelent közigazgatási törvény folytán a megyék és a municípiumok sietve átdolgozták az addig érvényben volt, helyi pénzügyekről szóló törvény alapján már elkészített költségvetéseiket és az új közigazgatási törvény többek között 185 és 186-ik cikkeinek, valamint a 20-ik cikk utolsó bekezdésének figyelembe vételével, a belügyminiszterium által jóváhagyott regulamentjeiknek megfelelően újabban összeállított és jóváhagyott költségvetéseikben gondoskodtak a megyei, illetve városi adiciónális pótdadók tevékenységéről is.

Tény, hogy például Bihor megyében csak Oradea-n az ipari és kereskedelmi adózóktól f. évi április 1-ig visszamenőleg az adótörvény új számozásu 70-ik cikkében maximált 2%-os megyei és 2%-os községi adiciónális adó helyett már 3%-os megyei és 3%-os községi adiciónális adót követelnek az állami adóbehajtó közegek. Minden más adózó kategóriának is 1%-kal több községi adiciónális adót kell fizetnie, mint fizetett tavaly. Sőt az oradeai nem adómentes házak tulajdonosai 2 és 1/2%-kal több községi adiciónális adót kötelesek fizetni, mint fizettek az elmúlt pénzügyi évben.

Bucureşti kivételével, ahol a közigazgatási törvény 186-ik cikke 2-ik bekezdésének értelmében a megyei és községi adiciónális pótdadó kvótái az eddigi maximált megyei és községi adiciónális adók kvótáinak kétszereséig emelhetők, valószínűleg így van az más municípiumokban is, mint Oradea-n. Ha pedig így van, a fentiek szerint egy Bucureşti-n kívüli municípiumbeli nagyiparos, vagy bármilyen kereskedő, aki az illető municípiumban egy nem adómentes ház tulajdonosa is, az ipari, illetve kereskedelmi adóalapja után 2 és 1/2%-kal fizet több adót, mint fizetett a f. évi április 1-én lejárt pénzügyi évben. A kisiparos a municípiumbeli nem adómentes háza adóalapja után ugyancsak 2 és 1/2%-kal több adót fizet most, mint fizetett eddig, de az ipari adóalapja után csak 2 százalék a többletadó. Ugyanis a kisiparos legutóbbban már nem a kereskedelmi és iparkamarákhoz, hanem a munkakamarához tartozik. A munkakamarák az idén szintén fel emelt adiciónális adója azonban csak 1/2%, vagyis annyi, mint volt az elmúlt pénzügyi évben a kereskedelmi és iparkamarák adiciónális adója. Nem szabad szem elől téveszteni a megyei adiciónális adóknál ama kivételes eseteket, amikor egyes megyék már eddig is éltek speciális kiadásai miatt, vagy bizonyos természetbeni közszolgáltatásoknak készpénzzel való megválthatása miatt kért és belügyminiszterileg jóvá is hagyott, megfelelő százaléku adiciónális pótdadónak az állami adóbehajtó közegek útján való szedési jogával.

A fentiekben kívül sok helyütt még más megilletés is érte amaz iparosokat és kereskedőket, akiknek a felebezési bizottság tavaly leszállította a vállalati adóalapjukat. Sok perceptia-nál ugyanis a tavalyi adók ideai átvitelének nagy sietségében elnézték a tavaly már jogerőssé vált és keresztül is vitt adóleszállítások elővezetését. A felmerült konkrét panaszok folytán ezen elnézéseket mostanában hivatalból pótolják a pénzügyigazgatósági ellenőri hivatalok. Akik az éppen vázoltakból kifolyólag akaratlanul adótulfizetésben vannak, kérjék az illetékes pénzügyigazgatóságtól az őket megillető adóleszállítás összegének írásbeli közlését és a legközelebbi adófizetés alkalmával éljenek megfelelő beszámítással. Ennek hiányában ki lehetnek téve annak — amint az tavaly meg is történt, — hogy a pénzügyminiszterium a pénzügyi év vége felé az adótulfizetéseket nem engedte beszámítani a folyó adótervezésbe, hanem mint hátralékos állami adósságot, úgynevezett 3 százalékos, konszolidációs állami kötvényekkel kompenzálta. Ezen nagyobb címletű járadék-kötvények 100 lelenkénti névértéke azonban jelenleg csak 26 lei körül mozog.

Tudvalevő, hogy alig egy esztendőn belül sok belföldön gyártott cikknek a fogyasztási illetékét és forgalmi adóját, valamint sok külföldi cikknek a vámilletékét többször és jelentékenyen felelmeték. Ugy a kérdéses ipari, mint bizonyos konfekciós jellegű kereskedelmi vállalatokat nehéz helyzetbe hozta az a körülmény, hogy a felemelt vámfogyasztási illeték és forgalmi adó általuk kifizetett jelentékeny összeget ki kell hitelezniök. Hiszen még az úgynevezett kasszaeladás is legalább 30 napi háttérre szól. Már pedig a jelenlegi leromlott hitelviszonyok mellett csak óriási nehézséggel tudják, ha ugyan tudják, az ehhez szükséges újabb forgótőkét előteremteni. Növeli a helyzet nehézségeit, hogy a szóban forgó állami árdrágítások még jobban lecsökkentették a nagy tömegeknek a már évek óta tartó közgazdasági válság miatt amúgy is lecsökkentett vásárlóképeségét.

Nyilvánvaló, hogy végeredményben csökkennie kellett a forgalmi adóköteles cikkek forgalmának a tavalyi forgalomhoz képest.

Az éppen vázolt körülményekben rejlik az igazi oka annak, hogy a közel múltban nyilvánosságra került kimutatás szerint, miért nem folytak be a tavalyi hasonló időszakhoz képest 25-től 30 százalékgig magasabban előirányzott forgalmi adóösszegek milliói.

Felette tanulságos, hogy a pénzügyminiszterium egyik legfrissebb körrendeletével szorgalmazza a valóságban nem is létező hiány behajtását.

Aligha szorul a felhozottaknál bővebb magyarázatra, hogy egyetlen iparos és kereskedő sem képes a jelenlegi adó- és illetékügyi helyzetben reálisan kalkulálni. Reális kalkuláció lehetősége nélkül pedig minden ipari és kereskedelmi tevékenység megibnül. Ha tekintetbe vesszük, hogy a nyugati nagy államok, élükön Angliával, nagyságukat főleg iparuknak és kereskedelmüknek köszönhetik, a romániai ipar és kereskedelem is méltán elvárhatja, hogy ne részesüljön mostoha elbánásban. Annnyival is inkább elvárhatja, mert az általa fizetett sokféle rétegű, egyenes és közvetett adók folytán nélkülözhetetlen tényezője az állami, megyei és községi költségvetések egysúlyának.

GEWÖHNUNG.

— Zwei Jahre lang habe ich taeglich geschrien, — lamentiert der Sitzengebliebene.

— Und nun hat sie den Brieftraeger geheiratet.

Egy táborba tömörül Oradea cipész- iparossága a bőrkartell kényuralma ellen

Hogy lehet az, hogy Oradea-n 200 lei egy kiló talpbőr és Satumare-n 120 lei? — Közös cipő-felsőrészkészítő üzemet állít fel az oradea-i cipésziparosság.

Mi az orvosság a tisztességtelen konkurrencia ellen?

Az oradea-i munkakamara iparos szekciójának cipész szakosztálya vasárnap délelőtti látogatott gyűlést tartott Katona Sándor elnöke alatt.

A gyűlésen mindenekelőtt a régi iparendé-lyek becserélési és a mesterkönyvek kiváltási ügy-vel foglalkoztak. A gyűlésen jelenlevők felfogása az volt, hogy az iparendé-ly becserélése, illetve a mesterkönyv kiadása céljából benyújtandó kér-vényhez nem mellékelendő a betegségyező pénz-tárnál befizetni rendelt 200 leiről szóló nyugta, il-letve a 200 leit régi iparosoknak nem kell fizetniük, mert annak idején, amikor iparukat kiváltották, a taxát lefizették. Szerintük a 200 lei befizetése csak azokra vonatkozik, akik új iparendé-lyt akarnak váltani.

Urán László javasolta, hogy a szakosztály kér-je fel a munkakamara elnökségét, hogy a minisz-teriumnál táviratilag interveniáljon egyrészt a kér-vény határidejének legalább egy hónappal való ki-tolása céljából, másrészt pedig tisztázzák a kama-ránál a 200 lei ügyét is.

Réder Lajos szerint nem szabad az iparosokat arra felszólítani, hogy ne fizessék a 200 leit, ellen-ben a munkakamaránál tisztázzák ezt is és az újab-ban közzétett egészségügyi taxa ügyét is.

A gyűlés elhatározta, hogy hétfőn küldöttsé-gileg interveniál a kamaránál.

277 CIPÉSZ KÖZÜL 99-et NEM VET- TEK FEL A NÉVJEGYZÉKBE.

Osváth Sándor közölte, hogy az oradea-i 277 cipésziparosból a munkakamarai választólistába 99-et nem vettek fel. Nem minősítették választók-nak még a szakosztály elnökeit sem. A kontesztá-ciót elutasították.

Molnár Sándor: Vannak ellenben olyanok, akik-nek neve négyezer-öttször is szerepel a választói listán. Amikor megkérdeztük, ezekkel mi lesz, azt a választ kaptuk, hogy ezek négyezer-öttször sza-vaznak.

Kohn István a visszaélések miatt passzivitást javasol. Viszont Spitzer Armin, Katona Sándor és többen éppen az aktivitás mellett foglaltak állást.

AZ ORADEA-I CIPÉSZEK KÖZÖS FELSŐRÉSZKÉSZÍTŐ ÜZEMET LÉ- TESÍTENEK.

Ezután került sor a napirend harmadik pont-jára, amely úgy szólt, hogy az oradeai cipészek lé-temiszenek egy közös cipőfelsőrészkészítő üzemet, ahol az összes cipészek dolgoztatnak majd.

— Erre azért van szükség, — jelentette ki a gyűlés egyik résztvevője, — mert a bőrkartell hor-ribilisan felverte az árakat és a cipészeknek való-sággal „leszedik a bőrét...”

A satumare-i szindikátus kiküldöttje, Steiner Sándor egy jellemző esetet beszélt el.

— Bementem egy oradea-i bőrüzletbe, hogy vásároljak talpat. Mikor megkérdezem, hogy meny-nyibe kerül egy kiló talp, azt mondja a kereskedő, 200 lei. Meglepve mondom neki, hogy nálunk Satu-maren csak 120 lei egy kiló talp, mire azt válaszolta, hogy

mit csináljon ő, ha a satumare-i kereskedők bo-
tandók...

A bejelentést tüntető zaj fogadta, majd a közös fel-sőrészkészítő üzem felállításának részleteit beszél-ték meg. Spitzer Armin, Papp Sándor, Katona Sán-

NEVELETLEN FRATER.

— Nahát, micsoda egy neveletlen fráter ez a Mandula. Képzeld, egész koncert alatt fixirozott!
— Sohasem hittem volna róla! Hol ült?
— Két sorral mögöttünk!

SEIN GLUCK

„Warum ist der Sohn des Jägers jetzt so schlimm... er war doch immer sehr brav?”

„Er hat eine Patrone verschluckt. Jetzt traut sich niemand, ihn zu verprügeln aus Angst, er könn-te explodieren.”

dor, Hegedűs László, Ujlaki Antal felszólalásai után egyhangulag kimondták a közös felsőrészüzem felállítását és annak előkészítésére és ellenőrzésére két négytagú bizottságot alakítottak.

MEGRENDELŐK FEKETE LISTAJA.

Katona Sándor elnök napirenden kívül a „pisz-kos” konkurrencia ellen szólalt fel. A cipészek szin-dikátusa még egy évvel ezelőtt kerületekre osztotta

fel a várost és minden kerületben megbízást adtak a mestereknek, hogy

készítsenek fekete listát a nemfizető kuncsaftokról.

Ezt a legtöbb cipésziparos elmulasztotta és ehe-lyett, hogy alkalmazkodtak volna a szindikátus ha-tározatához, elküldték az inasokat zsákokkal há-zalni, hogy szedjék össze a javításokat.

— Most kérdem én, — mondotta Katona Sán-dor elnök, — csoda, hogyha

mélyre zúllott a cipészipar, ha maguk az iparo-sok azok, akik nem tartják be a szindikátus határozatait.

— Legyünk komolyak uraim, — mondotta be-fejezőképen az elnök — és az iparunk érdekében ne marcangoljuk egymást, hanem ellenkezőleg igye-kezzünk mindenki tetőrní a „piszkos” konkurrenciát és őrizzük meg a cipészipar tisztességét és máltó-ságát!

Nem hivatalosan, de teljes bizonyossággal:

Az iparigazolványok becserélésének határideje: október 30

Szabó Béni képviselő a kormánytszervezéssel járó belpolitikai események bekövetkezésé-nek tulajdonítja, hogy nem jelent meg a hivatalos lapban a halasztást engedélyező minisz-teri rendelet.

Stavri C. Cunesco munkaügyi vezérigazgató megmu- tatta Szabó Béninek a rendelet kefelevonatát, amely az igazolványok becserélésének határidejét elhalasztja

Az iparendé-lyek becserélésével kapcsolatban számos levelet kaptunk az ország minden részéből, melyekben a becserélés határideje és annak módo-zatai felől érdeklődnek. Az ügyvel kapcsolatban Szabó Béni magyarpárti országgyűlési képviselőt, aki most érkezett vissza bucuresti-i útjáról, ahol Stavri C. Cunesco munkaügyi vezérigazgatóval foly-tatott beszélgetést az iparendé-lyek becserélésével kapcsolatban szennázációs nyilatkozatot tett.

Szabó Béni képviselő az iparigazolványok becse-réléséről a következőket mondotta:

Bucuresti-be a braşov-i munkakamarának az iparigazolványok becserélésével kapcsolatban készí-tett beadványával utaztam, miután a becserélésre vonatkozólag augusztus 25-ig semmiféle intézkedés nem történt.

— A tárgyalások folyamán Stavri C. Cunesco megmutatta nekem annak a körrendeletnek kefe-lenyomatát, amely a munkakönyvek és az ipariga-zolványok módozatait írja elő.

A rendelet szerint a munkakönyvek és az ipar-igazolványok becserélésének határideje október 30-ra van kitűzve.

— Ez a rendelet egyébként magában foglalja a braşov-i ipartestületnek Popea munkaügyi fel-ügyelő által a minisztérium elé terjesztett javasla-tát is, amelyet újabb tárgyalás alá vesznek.

— Megbeszéléseim során rámutattam azoknak a nehéz helyzetére is, akik 1936 április 30-a után akartak iparjogot váltani, de az új ipartörvény vég-rehajtási utasításának késedelme miatt már ötödik hónapja nem juthatnak iparigazolványhoz. E kér-désben azt javasoltam, hogy

a szükséges iratokkal rendelkező egyének szá-mára állítsanak ki a munkakamaraik ideiglenes iparigazolványt, amelyeket az új ipartörvény életbelépésének pillanatában becserélnek

A vezérigazgató megértéssel fogadta előterjeszté-semet és kért, hogy részletesen dolgozzam ki a ter-vet és azt írásban terjesszam be.

— A rendelkezések kiadásának késését csak azzal magyarázhatom, hogy

a kormánytszervezéssel kapcsolatos belpoliti-
kai események késleltetik a megoldást,

— fejezte be nyilatkozatát Szabó Béni képviselő.

TRACCS.

A kávéházi rómiasztalnál beszélgetnek a távol levő Proccnéról.

— Proccné, — mondja valaki, — igazi lédi.
— Miféle lédi?
— Cselédi.

IPAROSGYŰLÉS ARADON.

Az országos kisiparos szövetségnek arad-i és aradmegyei tagozata e hó 6-án délelőtti 10 órai kezdettel a volt ipartestület nagytermében rend-kívüli közgyűlést tart.

A napirend fontosságára való tekintettel kér-jük az érdeklét iparosok megjelenését.

Coroban Stefan
elnök

Gilgoreşcu
titkár.

DER DETEKTIV.

„Hier war eine Maus im Zimmer.”
„Woher wissen Sie denn das?”
„Es sind ein Paar Fussabdrücke von Damen-schuhen auf dem Sessel.”

DEHOGY...

— Látod azt az urat? Kizárólag milliókban szá-mol.

— Ne mond. Olyan gazdag?
— Dehogy. Bakteriológus.

ZIRKUSLEUTE.

„Ist es wahr dass die Tierbändigerin den Schlangmenschen geheiratet hat?

„Ja wohl! Sie wollte immer einen Gatten, den Sie um den Finger wickeln kann.”

UDVARIAS FERJ.

Mazzoláné megkérdi az urától:
— Samu, tetszem és neked?
— Mi az, hogy tetszel? Még csak a karodat ké-ne levágni és te volnál a milói Vénusz.

ELMEGYŐGYINTÉZETBEN.

— Ez, itt a bolond rádióamatörök kórterme.
— De hisz senki sincs itt.
— Igen, mert valamennyien a háttérben vannak és antennát szerelnek.

Jogesetek a kisipar köréből

Nemcsak hat hét után, hanem mindjárt munkába állása után is joga van a munkásnak a munkaadóra kötelező első hét napi betegsegély megtérítéséhez.

A központi felebbezési bizottság 2147/1936 szám alatt hozott elvi döntése.

Semmitőszék elé kerül az érdekes jogeset.

Az „Armatura” nevű arad-i cég egyik alkalmazottja azon a címen, hogy betegségét a cégnél töltött szolgálati idő folyamán kapta, betegsége első hét napjára az előírt összeg megfizetését kérte. A vállalat az összeg megfizetését elvi okokra való hivatkozással megtagadta. Jogcímre az volt, hogy

a munkás a cégnél csak három nap óta volt alkalmazásban.

A munkaadó a munkaszerződésekről szóló törvény 30-ik szakaszára hivatkozott, amely szerint

a munkaadó csak akkor kötelezhető az első hét nap megfizetésére, hogyha az alkalmazott megbetegedése alkalmával legalább hat hét óta állott a cég alkalmazásában.

A fenti jogeset az elsőfoku ítélkező bizottság elé került, amely helyet adva a vállalat jogi érveinek, mentesítette a céget az összeg megfizetése alól.

Az elsőfoku ítélkező bizottság döntését úgy az érdekelt munkás, mint az illetékes betegpénztári fiók megfellebbezték. Felebbezésükben arra hivatkoztak, hogy a munkaadó által hivatkozott jogi álláspont azért nem állja meg a helyét, mert

a munkaszerződésekről szóló törvény jogi rendelkezése ilyen esetben nem nyerhet alkalmazást.

A társadalombiztosítási törvény 11-ik szakaszának második bekezdése ugyanis úgy intézkedik, hogy

az alkalmazottnak az első hét napra joga van az előírás szerinti arányban a betegsegélyt munkaadójától kérni és ha ezt a jogát a munkaadó nem respektálná, a behajtás ügyében az illetékes betegsegélyező pénztár jogos eljárni és a közzadók módjára behajtott összeget a munkás részére kiutalni.

Tekintettel arra, hogy, — mondja tovább a fent említett két felebbezés, — a munkaszerződésekről szóló törvény 1929-ben hirdettetett ki, míg a társadalombiztosítási törvény 1933-ban,

az újabb keletű törvény a munkaszerződésekről szóló törvénynek fent idézett rendelkezését hatályon kívül helyezte.

A felebbezési bizottság helyt adott a fenti érveknek és

a munkaadót az első hét napra járó összeg megfizetésére kötelezte.

A határozat ellen az érdekelt munkaadó a legfelsőbb semmitőszékhez fog felülvizsgálattal élni. Amikor az ország legfőbb bírósága az ügyben állást foglal, döntését mi is közölni fogjuk. Mindaddig, míg ez a döntés meg nem történik, a fenti kérdésben jogbizonytalanság áll fent és az érdekelt munkaadó ki van téve annak, hogy minden méltányosság ellenére megítéljük az olyan munkás számára is az első hét napot, aki jóformán semminemű tevékenységet nem fejtett ki munkaadója vállalatánál.

Az olyan alkalmazott is a munkaadótól követheti a felmondási időre járó fizetési kártérítést, akit nem a munkaadó fizet, hanem egész jövedelmét a vendégektől kapott borraival teszi ki.

A constanta-i törvényszék első tagozatának 290/1936 szám alatt hozott elvi döntvénye.

Az alábbi jogesetben szereplő fürdőmesternő, aki egy tengerparti fürdőüzemnél működött és

munkája ellenértékét kizárólag a fürdővendégektől kapott borraival élvezte,

mivel munkaadója bizonyos differenciákra való hi-

Folynak az előkészületek a jövő évi párisi világkiállításra

Párisból jelentik: A jó ég tudja, mi történik még Franciaországban, Európában s egyebütt a világon — a jövő év tavaszáig. Annyi azonban bizonyos, hogy Párisban a holnap fenyegető eshetőségeivel mit sem törődve, teljes gőzzel, az éjjelt is nappallá téve dolgoznak azon, hogy a beígért 1937-iki párisi világkiállítás a lehető legpontosabban megnyíljen. Azon a napon, amelyre hirdették. Egy órával sem később.

Óriási hiteket szavaztak meg. A legjobb építészeket, köztük magyarokat is szép számban alkalmazták az impozáns kiállítási város terveinek kidolgozására. Több ezer munkás turja a földet, keveri a betont. Míg a műszaki szakértők dinamittal, csákánnyal robbantják a régi épületeket, hogy több hely jusson az újnak.

A kiállítás hatalmas telepe bombázott gyárvárosra emlékeztet. A hajdani Trocadéroból, amelyet a legutóbbi párisi világkiállításra építettek s amely a világ legnagyobb színháza volt, már csak egyetlen szárny meredezik. Az is csak ideiglenes kegyelmet kapott. Addig, amíg a belsejében elhelyezett Éancgráfiai Múzeum terjedelmes és kincsekkel érő anyagát el nem szállítják más hajlékba.

A Trocadéro háta mögött lejtős parkban fél kilométer hosszúságban remek szökőkutak és víz-esések működtek. Nimfák és márványkérubok adták egymásnak kézről-kézre a lehulló vizoszlopokat. Most ezek helyén felszaggatva ágaskodnak a hajdani csövezetékek és az alagút, amely a víztörmeget a Szajna felé csatornáztá. A gözdaruk, géplapátok, kotrószerkezetek zakatolva dolgoznak. Egyik teherautó a másik nyomába gördülve szállítja el a kiemelt földet. Olyannyira, hogy ma már az elhordott százötven ezer köbméternyi rög és téglahelyén huszonnyolc méter mélységű, széles-szájú mesterséges kráter tátong.

Arrébb, a Tokió-rakparton már áll a világkiállítás egyik leghatalmasabb épületének, a Mú-

vészetek Múzeumának betonváza. Jellemzőére csak annyit mondjunk, hogy ezerötven darab, egyen kint tizenöt méter hosszú betoncölöpöt döngöltek be eddig a földbe. Tehát ha mind egymás tetejére raknák, huszonöt kilométer magasságu betontorony lenne belőlük. Az eddig beépített betonlapok viszont, amelyek a padlózatot alkotják az épület földszintjén és emeletein, ötven ezer négyzetkilométernyi területet borítanak be, ha egymás mellé tennék valamennyit.

A párisi legyei követség épületét is lerombolták már, hogy helyén a kiállítócsarnok festészeti pavillonja épüljön fel. Ezenkívül több hidat, első sorban a Pont d'Iénát kiszélesítették, hogy a kiállítási telep a Szajna két partján könnyebben s kellemesebben megközelíthető legyen a forgalmi eszközök számára. Magát a rakpartot is elzárták részben és teljesen beborították az építkezés anyagraktárával.

Amikor valamennyi új csarnok állani fog már, ezt a részt kertté varázsolják és olyan világítóhatásokkal látják el, hogy maga a Szajna vize is ragyogó nappali világításban fog pompázni. Éspedig percekint váltkozó fényben. Tehát a folyó felszíne alá szerelt neóncsövek segítségével a szivárvány minden színében csillogva nyújt majd pompás látványt azoknak a vendégeknek, akik a partról, az Eiffel-torony magasságából vagy repülőgépekről szemlélnek majd a feledhetetlen tűzijátékot. Rendszeres repülőgépszolgáltatást is szerveznek tudniillik azok részére, akik a magasságból óhajtnák emlékeztükhöz vélni a szajnaparti csodavárost.

Itt említjük meg, hogy az új óriástornyot, a melyről eleinte sokat beszéltek s amely stratégiai célokat is szolgált volna — anyagi okokból törölték a tervezetből. Ehelyett az új világkiállítást úgy építik, hogy annak telepe magában foglalja Páris legmagasabb konstrukcióját, az Eiffel-tornyot.

JOLNEVELT KISLANY.

A fiatalember fényképért könyörgő levelében a kislánynak, aki azonnal elmegy a fotografushoz, fényképeztetni magát és elküldi a fényképét a fiúnak. A fiú ismét levelet ír. Szemrehányásokat tesz a lánynak, hogy miért küldött olyan képet, amelyen a nagynénje is rajta van. A lány a következőket válaszolja:

— Csak nem képzeli, hogy egyedül, minden kísértet nélkül eljuthatok a maga legénylakására!

MAMOROS EMLÉK.

Krisz elmeséli egy ismerősének, hogyan nősült meg:

— Pészgősvacsorán voltam a Krazéknál és amikor nagyon mámoros lettem, megkértem eladó lányuk kezét. Sajnos, ma már borzasztóan sajnálom a dolgot.

— Miért?

— Mert a mámor elszűlt, az asszony ittmaradt.

vatkozással mindjárt a fürdőidény elején elbocsátotta,

felmondási időre szóló kártérítés címén 1.000 lelt ellenérték erejéig perelte be a munkaadót.

Az illetékes munkaügyi bíróság helyt adott a keresetnek.

Az ítélet ellen a munkaadó a munkaszerződésekről szóló törvény 37-ik és 38-ik szakaszai alapján a constantai törvényszéknél felülvizsgálattal élt. Az elsőfoku ítélet megsemmisítését és a kereset elutasítását kérte, arra való hivatkozással, hogy közöttük és felperes között semminemű munkaügyi jogviszony nincsen, mert felperes munkája ellenében ő, mint munkaadó semminemű ellenszolgáltatás nyújtását nem vállalta, mert felperes csak a fürdővendégek részéről kapott honoráriumot, akiknek szolgáltatásokat teljesített. Felperesnek az alperes munkaadóval szemben végzett munkája tehát ingyenesnek tekintendő, mert a vállalat csak lehetőséget adott arra, hogy felperes a fürdőüzemnél jövedelemhez jusson.

A törvényszék helyben hagyta az elsőfoku bíróság ítéletét. A törvényszéki döntés indokolása szerint

a fenti esetben is rendes munkaszerződés alap-

„Előlejtette a jegybank a maga hivatását” ...

Az Univerşul írja:

Nem beszélnek már a Banca Nationala közgyűlésén elhangzott nagyszerű programról. Az előkészítő munka abbamaradt, hónapok telnek el anélkül, hogy a hitelélet feltámasztására valamit is tettek volna. Nézzünk körül és állapítsuk meg, mit tesznek a többi államok a gazdasági helyzet felvirágoztatására. Óriási erőfeszítéseket tettek Franciaországban, hol a teheremeléssel szemben maga az állam látja el kölcsönökkel a magánvállalatokat 0.30 százalékos kamattal. Nálunk semmi sem történik ugyanakkor s mezőgazdaság, ipar, kereskedelem tovább küzd a válsággal. Nincs hitelélet. A konverzió sokkal súlyosabb következményekkel járt, mint gondoltuk. Ugyanakkor a jegybank úgy-érvén egyedül idegen valutákkal foglalkozik s el- felejté hivatását.

ján jött létre a munkaadó és alkalmazott közötti jogviszony.

A munkaadó ugyanis az alkalmazottól ilyen esetben is bizonyos szolgáltatások teljesítését kéri, illetve az alkalmazott ilyen esetben is bizonyos szolgáltatások állandó teljesítését vállalja és végzi.

Az, hogy az ellenszolgáltatás értéke milyen alapon és milyen módon határozott meg, nem érinti a munkaszerződés fennállásának lényegét, mert ez csak következménye a meglévő munkaszerződésnek.

Igaz ugyan, — állapította meg a törvényszék döntés, — hogy a fent említett jogesetben szereplő peres felek között létre jött megállapodás szerint az alkalmazott kizárólag a fürdővendégektől kapott honoráriumot, de a megélhetését jelentő jövedelemhez egyedül és kizárólag a munkaadóval kötött munkaszerződés alapján juthatott. Arra való tekintettel, hogy az alkalmazott fürdőmesternő munkaadója a felmondás által ettől a lehetőségtől megfosztotta, köteles a megállapítás szerint az egy hónapi időre 1.000 lelt kitevő borraivalok összegét az elbocsátott alkalmazottnak megtéríteni.

Közi: KELE SANDOR és.

Zavarok az iparosmühelyek régi jogai körül

Írta: OLAH BÉLA dr.

Az idei április hó végén kihirdetett új ipar-törvény úgy rendelkezik, hogy az iparüzésben már szerzett joggal bíró kisiparosokat is jogosítványuknak új jogosítvánnyal való kicserélésére kötelezi. Erre a kicserélésre a törvény határidőt is tűzött ki, mely most járt le. Azonban éppen most a kicserélési kötelezettség teljesítése körül igen komoly zavarok támadtak. A helyzet annyira bizonytalan, hogy szinte vidékenként más és más tájékoztatást nyújtanak, közigazgatási szempontból pedig szintén eltérő magatartást tanúsítanak az egyes munkakamarák, valamint a többi illetékes, hivatalos, vagy félhivatalos helyek.

Braşov-ból azt az értesítést kaptuk, hogy ott maga a munkakamara az iparjogosítványok kicserélésére irányuló egyesületi mozgalmakat időelőtti-nek tartja. A munkakamara arra az álláspontra helyezkedett, hogy a régi iparjogosítványok becserélése az új ipartörvény végrehajtási utasításának megjelenése előtt lehetetlen. A végrehajtási utasítás pedig a mai napig — tehát félévvel a törvény életbelépése után — sem jelent meg, holott a törvény, az iparüzési okmányok becserélésén kívül is igen fontos kérdésekben utal a kiadandó végrehajtási utasításra. Amíg nincsenek meg a pontos és minden kétséget kizáró rendelkezések, az alakszerűségek és a csatolandó mellékletek tekintetében nem tájékozódhatunk kellőképpen sem a munkakamara, sem pedig az iparosérdekeltség. Márpedig a becserélési kérvények benyújtása igen lényeges kiadással jár, — különösen azok terhére, akik a kamara székhelyén kívül: a kerületben, a vidéken laknak. Tehát észszerűen és méltányosan nem lehet követelni az érdekeltségtől, hogy jelentős költségekkel olyan jogi tényre fogadosítsa, amely a végrehajtási utasítás esetleges másirányú intézkedései következtében — alaki, vagy lényegi okból — könnyen hatályát veszítheti és az iparost jogvesztés veszélyének, jobbik esetben újabb tetemes kiadásoknak teheti ki.

Ez a braşov-i munkakamara álláspontja, amelyet mi is mindenben osztunk.

Más jelentések szerint, amelyeket a lap múlt számában közölt, Szabó Béni képviselő távirati úton közölte a Magyar Párttal, hogy a kormány a becserélési határidejét október 30-ig meghosszabbította. A párt ipari szakosztálya pedig nyomtatékosan felhívja az iparosok figyelmét, hogy a becserélést a törvényes időben különben jogvesztés terhe alatt kérelmezniük kell. A részletekre vonatkozóan pedig következőképpen tájékoztat:

1. Az iparendelékek becserélését minden iparüzőnek kérelmezni kell.

2. Akinek iparendelvénye szünetelőben van, ha az engedélyre továbbra is igényt tart, kérvényt is kell benyújtson.

3. A munkásbiztosítóba nem kell befizetni a 200 lejt és a munkakamara sem szed most a kérvény benyújtásakor semmiféle illetéket.

4. A régi iparendelékeket sem kell a kérvényhez mellékelni, elegendő beírni a kérvénybe a régi engedély kibocsátási sorszámát.

5. A munkakamara körletéhez tartozó vármegyék iparosai a kamarai kirendeltségeknél kell a kérvényt benyújtásuk.

6. A kérvényt 8 lei okmány- és 2 lei repülőbéllyel ellátva román nyelven kell megírni.

Mindenekelőtt meg kell állapítanunk, hogy hivatalos helyeken — így az oradea-i munkakamaránál, illetve a kereskedelmi és iparkamaránál, továbbá az elsőfokú iparhatóságoknál semmit nem tudnak a becserélési határidő meghosszabbításáról. Ilyen rendelet máig hozzájuk nem érkezett és a hivatalos lapban sem jelent meg.

Eppen így nem tudnak róla Timişoarában sem. Az iparosok érdekképviselői viszont figyelmeztetik az érdekeltséget a törvény 185. szakaszára, mely a határidőt augusztus 30-án szabja meg, — valamint arra is, hogyha a rendelkezés teljesítését elmulasztják, régi jogukat elvesztik és kénytelenek lesznek az új törvény minden feltételét (vizsgák

stb.) teljesíteni, hogy mesterségüket tovább folytathassák.

Oradea-an tömve van iparosokkal a munkakamara irodája. Biztosat nem tud senkisé, de figyelmeztetik az iparosokat a mulasztás következményeire. A vezetőség távirati úton kért sürgős és részletes intézkedéseket, — a válasz azonban máig sem érkezett meg. Végre is kompromisszum-féle jött létre a kamara és az érdekeltség között oly értelemben, hogy az iparosok egyelőre — a jogfolytonosság biztosítása végett — okmányolás nélkül adják be kérvényeiket és a miniszteri utasítás által elrendelendő mellékleteket utólagosan csatolják.

Ez mindenestre méltányos könnyítés, de távolról sem megoldás.

Véleményünk szerint a leghelyesebb utat a braşov-i munkakamara találta meg, amely közölte a kerületben tartozó érdekeltségekkel — és pedig tette ezt félreérthetetlenül határozott formában, — hogy kellő időben nemcsak a napi és szaklapjait, hanem falragaszok útján is tudomására hozza az iparüzési okmányok (iparigazolványok, iparendelékek, munkakönyvek) kicserélésének idejét, módját, helyeit, alakszerűségeit és lerovandó illetékeit.

Azonban még ez sem elég. Az összes törvényes és szabad iparosérdekképviselőknek — különösen a munkakamaráknak, valamint a kereskedelmi és iparkamaráknak — a legsürgősebben akcióba kell lépniük a erélyesen követelnők az új ipargazdálkodási törvény végrehajtási rendelet haladéktalan kiadását, a becserélési határidő lényeges kitolását és az illetékes szervek legpontosabb, a legkisebb részletekre is kiterjedő utasítását. Elvégre ez az új törvény merőben új állapotokat teremt és így érthető, ha úgy a hivatalos, mint a magánfelek tájékoztatának. Pedig hatalmas tömegek életérdekeit érinti, sőt veszélyeztetni ez a lényegileg csupán egyszerű rendszeti ügynek látszó kérdés.

Kizárólag az ipari és kereskedői foglalkozásukat sujtja az új közigazgatási törvény lakbérilletéke

A timişoara-i tábla elvi döntvényben mondotta ki, hogy az öt százalékos lakbértaxát csak az iparos és kereskedő-lakó tartozik fizetni.

Az új közigazgatási törvény megjelenésének és életbe léptetésének első pillanatától kezdve igen éles vitát váltott ki: hogyan kell a törvénynek a lakbértaxákra vonatkozó rendelkezését értelmezni? A lakbértaxát köteles-e általában minden bérli fizetni a törvény által a bérérték öt százalékáig megállapított keretben, vagy pedig ezt a taxát csak azok a bérliők kötelesek fizetni, akik bizonyos kereskedelmi vagy ipari üzemet folytatnak lakásaikban? ...

A jogászok felfogása országsszerűen az volt, hogy a törvény helyes értelmezése szerint ezt a taxát csak a kereskedelmi vagy ipari tevékenységet kifejtő lakásbérliők kötelesek fizetni és ha a

város vezetősége a taxát másokra is kivetíti, úgy ez ellen jogorvoslati kell élni.

Nemcsak Arad-on vetődött fel ez a jogi vita és a törvény kétféle magyarázata, hanem más városokban is, amelyeknek polgársága — a közterhek folyton szaporodó nyomása alatt — a további sok millió megterhelés ellen mindenütt tiltakozását fejezte ki. Mindez azonban nem használt, mert a városok vezetősége a szóban forgó taxákat minden korlátozás nélkül azokra a polgárookra is kivetítette, akik nem üznek kereskedelmi vagy ipari foglalkozást.

Amint most Timişoará-ról jelentik, a vitás jogi kérdésben állást foglalt néhány oradea-i lakbérli felebbezésével kapcsolatban a timişoara-i tábla, mint közigazgatási fórum fontos elvi jelentőségű határozatot hozott.

A közigazgatási bíróság ugyanis visszautasította az oradea-i városi tanácsnak azt a határozatát, amely szerint az ötszázalékos lakbértaxát minden lakbérliőnek fizetnie kell és leszögezte, hogy a törvény helyes értelmezése és intenciója szerint ezt az adót csak kereskedő és iparos foglalkozású lakó köteles fizetni.

A timişoara-i táblának ez az elvi döntése igen nagy fontossággal és azzal a következménnyel jár, hogy a városi polgárság azon részének, amely nem üz kereskedelmi vagy ipari foglalkozást, nem kell az ötszázalékos lakbértaxát megfizetni.

A timişoara-i tábla jogi állásfoglalása bizonyára kihatással lesz az ország más területein működő közigazgatási fórumok határozataira is és ilyen körülmények között célszerű, ha mindenki, aki nincs a jelzett foglalkozású kategóriájában, a helyi tanács kivetési határozata ellen felebbezéssel él. Ha pedig a felebbezési tanács is fenntartaná a város tanács kivetési határozatát, úgy felülvizsgálati kérelem útján a bíróság elé kell terelni a dolgot.

Külön elbírálás tárgya, hogy milyen indokkal vetették ezt a újabb közterhet szintén a tömérdek adó, vám és illeték súlya alatt amugy is roskadozó iparos és kereskedő osztályra. Sajnos azonban, ezen segíteni nem lehet. A törvénnyel vitázni nincs joga az adófizető polgárnak.

ELADÓ:

45 lóerős benzinmotor,

stabil, jó állapotban. Astra gyártmány. eddig 12 famegmunkáló gépet hajtott. Kevés átalakítással petróleum vagy faszén-gáz hajtásra is alkalmazható. Valamint

egy 3 kw. dinamó,

Ganz gyártmány, keveset használt, kapcsolótáblával. Eddig gyártelepet világított.

Érdeklődni: Reinhart Fülöp butorgyár

Arad, Strada Horia 2 szám.

Tilos asztalokat és székeket borpincékben elállítani

Razzlakkal ellenőrzik az engedély nélküli borkihordásokat.

A pénzügyminisztérium nem régen utasítást küldött az asztalok és székek elállításáról, melyben felhívta a pénzügyi ellenőrző közegek figyelmét arra, hogy egyes borkihordók pincékben, ahol csak kihordásra szabad bort eladni, asztalokat és székeket állítsanak fel és ott is elfogyasztják borukat a vendégek. A pincetulajdonosok ezzel illegális konkurenciát támasztanak a több adót fizető vendéglősöknek.

A pénzügyminisztérium erőlyes ellenőrzésre szólította fel a pénzügyi közegeket és elrendelte, hogy ellenőrző körutjakra vigyék magukkal az ipari kamarák és vendéglős szindikátusok delegátusait is. Az utasítás felhívta még a figyelmet arra, hogy a családi étkezésekben is mérnek ki bort, mindenféle engedély nélkül.

Nálunk is több kihordásra áruoló termelő működik, ahol tényleg nagyon gyakran el is fogyasztják a vásárolt bort a vendégek.

A vendéglősszindikátust az oradea-i ellenőrző bizottságban Lucaci Constantin képviseli, aki erőlyesen működik közre, hogy a vendéglősöknek érdekében megvédje a nem becsületes konkurenciától. Arra is rájöttek, hogy több termelő a saját szőlőjében mér ki bort mindenféle engedély nélkül. A szindikátus már most felhívja az illetékesek figyelmét, hogy szüntessék be törvénytelen üzemeiket, mert ellenkező esetben 7-től 21 ezer leig terjedő büntetéssel fogják őket sújtani.

ISKOLABAN.

— Miért nevezzük a mi nyelvünket anyanyelvnek?

— Azért, mert apuka sohasem jut szóhoz!

Szindikátust alakítottak a de'ai iparosok

A Deta-i iparosok a napokban gyűlést tartottak, amelynek keretében megalakították a Deta-i iparosok szindikátusát. Timişoara-ról Kovács István ipari szindikátusi elnök, Klug János, Gutu Simon, Waltzer Mihály és Gazda József titkár vettek részt az alakuló gyűlésen. A most megalakult Deta-i iparosok szindikátusának elnökségé Gruber János hennestestert választották meg.

SZERENCSE.

— Ennek a Brownnak óriási szerencséje volt. Osztrigaevés közben leynelt egy gyöngyszemet, kioperálta és kiderült, hogy a gyöngy nagyon értékes. A gyöngyöt eladta és az árából ki lehetett fizetni az operáció és a temetés költségeit.

Bajok a téstgyárak és parkettüzemek forgalmi adója körül

A forgalmi adó fizetése körül állandó zavarok vannak. Legújabbban a pénzügyminisztérium azt állapította meg, hogy egyes téstgyárak csak 3 százalékos forgalmi adót fizetnek 6 százalék helyett, még pedig abból a téves felfogásból kiindulva, hogy a léstes téstgyárak a 297-ik vámtétel alá tartoznak, mint a kenyér, kétszersült, péksütemények és egyéb tisztán léstből előállított áruk. Ezért a minisztérium magyarázó rendeletet adott ki, amelyben kihangsúlyozza, hogy a makaróni, levestészta és egyéb tisztán léstből előállított áruk. Ezért a léstvámtétel alá tartoznak és miután ez a vámtétel nincsen benne a forgalmi adótörvényhez csatolt egyetlen áruháztában sem, a törvény értelmében 6 százalékos adó alá esnek. A pénzügyi hatóságok utasítását kaptak annak ellenőrzésére, hogy a téstgyárak megfizették-e a 6 százalékos forgalmi adót és minden esetben, ahol ez nem történt meg, kihágási jegyzőkönyvet fognak felvenni.

Ugyanez az eset a parkettgyáraknál is. A parketta és ennek felgyártmánya, a friz, ugyancsak 6 százalékos forgalmi adó alá esnek és a pénzügyminisztérium ezeknél a vállalatoknál is szigorú ellenőrzést rendelt el.

Megzavarták Bucureşti-ben az iparosszövetség nagygyűlését

A kékinges fiatal emberek politikai pártnak minősítik Samoil iparosszövetségét.

Múlt héten szerdás este egy iparogyűlés alkalmából súlyos összeliiközés keletkezett Bucureşti-ben. Az összeliiközés okai politikai jellegűek. A Samoil szenátor vezetése alatt álló iparosszövetség, amely Ardeal több városában létesített szervezeteket, gyűlést tartott a fővárosban egy Felix-uccal nagy üzlethelyiségben. A gyűlés folyama alatt egy fiatalemberekből álló csoport hatolt be a helyiségbe a megtámadta az ott összegyűlt iparosokat, a fiatal emberek — lehetnek mintegy negyvenen — a keresztény nemzeti párt kékinges egyenruháját viselték. Egyik-másiknak revolvere is volt a kezében, mások nyitott késekkel rontottak be, többen botokat használtak fegyverül. Hatalmas verekezés

keletkezett, amely mintegy félóra hosszat tartott. A fiatal emberek csoportja széttárazta a gyűlést és teljesen összerombolta az üzlethelyiség berendezését. Amikor a rendőrség megérkezett, akkorra már vége volt a verekezésnek, a kékinges fiatal emberek is távoztak és csak egyet találtak ott közülük, akit őrizetbe vettek. Hogy mi volt ennek a támadásnak az előzménye, azt a vizsgálat fogja megállapítani. A Samoil-féle iparosszövetséget politikai pártnak tartják a keresztény nemzeti pártiak és az ellenségeskedés ebből indult ki. Hogy közvetlenül mi okozta az összeliiközést, azt még nem tudják.

A tíz munkásnál többet foglalkoztató ipari üzemek a tulórakról és a munkások büntetés pénzéről, valamint a munkaügyi ellenőrzés számára külön regisztereket kötelesek tartani és vezetni

A kereskedelmi és ipari vállalatok vezetői köteleztetnek a munkaellenőrzésről szóló törvény 9-ik szakasza értelmében, hogy megfelelő regiszterrel bírnak, amely kizárólag arra a célra szolgál, hogy a munkaügyi felügyelők azokba vezessék be ellenőrzéseik eredményét és mindazon megállapításokat, amelyeket az ellenőrzés kapcsán tapasztalnak.

A vállalatok vezetői köteleztetnek még a tulórakról, valamint a munkásokkal szemben alkalmazott büntetésekről pontosan vezetett regisztert tartani és vezetni.

A fenti regiszterek hiányait vagy azoknak nem vezetését a törvény szigorúan bünteti.

Felhívjuk ezúton az érdekelt vállalatok tulajdonosait és vezetőit, hogy kellemetlenségek elkerülése végett a fenti minisztériumi rendelkezéseket teljesítsék. Vállalat az új törvény rendelkezései értelmében az ipari üzem is, amely 10-nél több munkással és 20 H. P.-vel dolgozik. A fenti törvény rendelkezéseinek ismertetésére lapunk egyik későbbi számában vissza fogunk térni.

Megalakult a cluji kongresszuson a hazai kertészek országos egyesülete

Kétnapos találkozózt adtak egymásnak Cluj-on az ország kertészei, hogy megismerjék egymást, megvitassák szakmai ügyeiket és megtekintsék a szép cluji botanikus kertet, amely európai viszonylatban is számottevő.

A kétnapos kongresszus szombaton reggel 10 órakor a vármegyeházán tartott ünnepi közgyűléssel vette kezdetét, ahol Dunca prefektus üdvözölte az ország különböző részeiről egybe sereglett előkelőségeket, vendégeket és a kongresszus tagjait. Az üdvözlések és a válaszok elhangzása után E. Grintescu egyetemi tanár, elnök, a magánkertészet állami segélyezéséről tartott nagyrértékű előadást. Korponay Kornél a gyümölcstermelés standardizálásáról, utána megint Grintescu professzor a vegyi trágyák kérdéséről beszélt.

Közébed után a kongresszust a botanikus kert előadói termében folytatták, ahol Ullmann Ferenc, a külföldi virágok behozatalának szabályozásáról, O. Ratiu a kertészkepzésről, Gh. Farauto a virágkertészet irányelveiről, M. Gheorghescu a munkáskertekről tartott előadást, utána pedig a készülő természeti törvényt ismertette.

A közgyűlés másodnapján, vasárnap délelőtt

a botanikus kertben ünnepélyes külsőségek között szentelték fel a kertésszövetség zászlóját, amelyet Szatmáry Albert kertész ajándékozott az egyesületnek.

A zászlószentelést a gör. keleti, gör. katolikus, római katolikus, református, unitárius és evangélikus egyházak lelkészei szentelték fel, utána pedig a vendégek arany- és ezüstszegeket vertek jelmondatokkal kísérve a zászló rudjába. A zászlószentelés keretében a kiváló Borza professzor

román és magyar beszéd keretében ismertette az esemény jelentőségét és a kari összefogás nagy fontosságát fejtette ki.

A zászlószentelés után ismét folytatták a kongresszust, határozati javaslatokat fogadtak el a kertészek jogi helyzetének tisztázása érdekében, majd a romániai kertészek egyesületének alapszabályait vitatták meg, amit az Amerika-étteremben díszebéd követett. Az ebéd után több felköszöntő hangzott el Borza professzornak, Gürtler kertészeti ve-

zérfelügyelőnek és Glintescu professzornak tiszteletére. Bankett után a vendégek megsemmélték a cluji kertészeti telepeket.

A kétnapos kongresszusnak fénypontja volt az a virágkiállítás, amely a növénytan muzeumban volt elhelyezve. Szébbnél-szebb, pompásabbnál pompásabb, soha nem látott virágok kápráztatták el a látogatókat.

A kiállításra országrészünk minden városából küldöttek be gyönyörű példányokat. A bírálóbizottság a kiállítók közül Szabó Józsefet, Turós Jánost, Palocsay Rudolfot és Griger cluji kertészeket, valamint Groza I. és Janszky Béla timişoara-i kertészeket aranyéremmel tüntette ki. Ezüstérmét kaptak: Berényi Lajos, Berindean Stefan, Ullmann Ferenc, Jablonovszky Elemér (Cluj), Sendiac Ioan Reghin, Bozsics Ferenc Timişoara, Szigethy József Oradea; bronzérmét Ottilia Holom dr. Dumbraveni-i kertész kapott.

A kétnapos kongresszus pompásan sikerült és egyik határkövét jelenti a romániai kertészek szervezkedési mozgalmának. A kongresszus előkészítéséért és rendezéséért elismerés illeti meg a lelkes gárdát, amely Bona professzor vezetésével hetek óta fáradozott a munkát fejtett ki a siker érdekében.

Készülnek az új mesterkönyvek, munkakönyvek és szerződés-blanketták

A munkaügyi minisztérium az új törvény rendelkezéseinek megfelelőleg a következő nyomtatványokat rendelte meg nyilvános árlejtés után:

1. 200.000 db. mesterkönyvet;
2. 400.000 db. munkakönyvet;
3. 300.000 db. munkagazolványt;
4. 200.000 tanoncszerződést;
5. 100.000 tanonciponnyitványt.

A fentiek szerint tehát nemcsak a jelenlegi, hanem a jövőbeni változásokra tekintettel kellő mennyiségű nyomtatványról a minisztérium gondoskodik és azokat az illetékes szerveknek meg fogja küldeni felhasználás végett.

Pénzügyminiszteri tájékoztató

Fontos tudnivalók az adófizetési kedvezményekről

Felhívásban figyelmeztetik az adózókat a kedvezményekre és kényszerítik azok kihasználására.

A pénzügyminiszter legutóbb összefoglaló közleményt adott ki, amely a pontosan fizető adózók számára biztosított előnyöket, a kincstári tartozások kifizetésére vonatkozó szabályokat, valamint a késedelmes adófizetőkkel szemben követendő eljárás módokat foglalja össze.

Ez a pénzügyminiszteri rendelet megismétli a törvénynek azt az intézkedését, amely szerint mindazok az adózók, akik negyedévi adótartozásukat a lejárati előtti negyvenöt nappal teljes összegükben kifizetik, öt százalékos kedvezményben részesülnek. Ez vonatkozik a rolokból foglalt összes, egyenes, adicionalis és utadókra. Aki tehát legkésőbb aug. 15-ig a második évnegyedre szóló összes adótartozásait kifizette, ezt az öt százalékos kedvezményt levonhatja. Ugyancsak öt százalékos kedvezményt élvez az is, aki örökösödési adótartozással tartozik és tartozásának egész összegét az esedékesség előtt negyvenöt nappal kiegyenlíti.

Azok az adózók, akik nem kívánják ezt a kedvezményt igénybe venni, ha elmulasztják a pontos adófizetést, nemcsak hogy kedvezményt nem élveznek, hanem velük szemben az adóösszeget (majorare) is alkalmazni fogják és szigorú végrehajtást vezetnek ellenük.

MEGKÖNNYÍTIK A RÉGI ADÓTARTOZÁSOK KIFIZETÉSEIT.

Ugyanez a kommuniké a hátralékos állami tartozások likvidálására vonatkozó szabályokat is ismerteti. Ezek szerint azok az adózók, akik a legutóbb lezárt költségvetési évet megelőző időkből még különböző adó, taxa, vagy bírság fizetésével hátralékban vannak, az 1936 április elsejei törvény értelmében a tartozások kiegyenlítésénél a következő kedvezményeket élvezik:

1. Az 1932 január elseje előtti időből származó tartozásokat az 1936 március 31-ig járó összes kamatokkal együtt husz százalékosan készpénzzel, harminc százalékosan pedig adóbonokkal, vagy állami kölcsönkötvényekkel fizethetik ki, míg a többi ötven százalékosan kifizetendő.
2. Az 1932-33 és 1933-34. költségvetési évek előtti időből származó tartozásokat, beleértve az 1936 március 31-ig járó összes kamatok és majorárákat, husz százalékosan készpénzzel, nyolcvan százalékosan pedig adóbonokkal vagy állami kölcsönkötvényekkel fizethetik ki.
3. Az 1932 január elseje előtti elkövetett kihágásokból származó bírságokat teljesen ki lehet egyenlíteni vagy tíz százalékosan adóbonokkal, vagy államkötvényekkel meg négy százalékosan készpénzzel. Tehát bárkinek 1932 január elseje előtti cselekmény miatt bírság lenne a terhén, azt elintézheti úgy, hogy annak négy százalékát kifizeti.
4. Az 1932-33 és 1933-34. költségvetési évek alatt elkövetett kihágásokból származó bírságokat végkép ki lehet fizetni vagy husz százalékosan adóbonokban vagy konszolidációs kötvényekkel vagy nyolc százalékkal készpénzben.

A FIZETÉSI HATÁRIDŐ.

Felhívja azonban a pénzügyminiszter az összes érdekeltet figyelmeztetni arra, hogy ezeket a jelentékeny kedvezményeket most utoljára engedélyezi az állam az adófizetők számára már lejárt költségvetési évekre vonatkozóan. Ezeket az előnyöket csak azok az adófizetők élvezhetik, akik haladéktalanul és késedelem nélkül a lehető legrövidebb idő alatt tesznek eleget fizetési kötelezettségeiknek. Aki a törvényben megállapított időpontig nem fizetnek, azok ellen az egész összegnek készpénzben való megfizetése céljából a kielégítési végrehajtást le fogják fogatósítani. Ezek nem csupán az eredeti összegeket fizetik meg majd készpénzben, hanem még az időközben felszámítandó majorárákat is, amelyeket az összes tartozások után egységesen fognak felszámítani.

Rámutat a pénzügyminiszter arra is, hogy a fentebb említett rendkívüli kedvezményes módon ki lehet egyenlíteni az összes egyenes adóból, továbbá az 1930 december 31-ig megnyitott hagyatékok utáni örökösödési adóból, szerződési részületekből, eredő és halasztó bírlétekből, (százalékosan leértékig).

valamint az ugynevezett kicsiny állami javak vásárlásából eredő és 1932 január elseje előtt felmerült összes tartozásokat.

A PÉNZÜGYMINISZTER SZEMLELTETŐ PÉLDÁJA.

A pénzügyminiszter szemléltető példával világítja meg az adózók számára nyújtott előnyöket. Eszerint tehát, ha valamely adózó 1932 január elseje előtti időből százezer lei mezőgazdasági, épület, kereskedelmi, professzionális stb. adóval tartozik, ettől végleg megszabadulhat, ha huszezer lei készpénzt fizet és harmincezer lei értékű adóbont, illetve B. című járadékkötvényt tesz le, amelyeknek napi árfolyama most 27-31. A járulékokkal együtt legfeljebb 29.000 lei készpénzzel lehet megváltani az egész adótartozást. Az adótartozás további részét, tehát nem kevesebb, mint ötvenezer leit, teljesen elengedik abban az esetben, ha az adózó a legrövidebb időn belül elég teszt többi tartozásának.

Ha pedig valamely adózó 1932-33 vagy 1933-34. évekből tartozik százezer leijel, ezt kifizetheti husz százalékosan készpénzzel és nyolcvan százalékosan B. kibocsátású kölcsönkötvénnyel vagy adóbonokkal.

Tehát százezer lei után huszezer lei készpénzt fizet az adózó, a többiért pedig értékpapírokat a napi 27-31 árfolyamon, ami maximum huszonnégyezer leit tesz ki. Tehát százezer lei helyett végeredményben csak negyvennégyezer leit fizet az adózó hogy összes tartozásaitól megszabaduljon.

KÉNYSZER A KEDVEZMÉNYEK KIHASZNÁLÁSÁRA.

Ugyanez a pénzügyminiszter körrendeletet adott be az összes behajtási és fizetési pénzügyigazgatóságokhoz, amelyben kifogásolja azt, hogy az állami tartozások likvidálásáról szóló április 1-én kelt törvény életbeléptetésétől számított négy hónap után sem a pénzügyigazgatóságok, sem az alárendelt személyzet nem használták ki az összes rendelkezésükre álló eszközöket ahhoz, hogy az adózókat a rendkívüli kedvezmény igénybevételére rábírják.

Amikor ugyanis az adózóknak is rendkívül fontos érdekük a kedvezmények igénybevétele, a kincstár számára is lényeges ez, mert a költségvetést csak akkor lehet zavartalanul végrehajtani, ha az előirányzott jövedelmek befolyannak. Ennélfogva a pénzügyigazgatóságok a legszigorúbb módon utasítsák közölköztet arra, hogy a törvény kedvezményeit a legszélesebb körben tegyék közhírré, hogy

Az új munkatörvénykiirtja a konfekciókereskedők többségét

Az új munkatörvény szigorával csak lassanként kezdünk megismerkedni, amint a törvény alkalmazására sor kerül.

Ismeretes, hogy az új törvény többek között úgy intézkedik, hogy az iparosoknak képesítési igazolványt kell váltaniuk, amire a törvény életbeléptésétől számított hathónapi időt engedélyezték. Hasonlóképpen eirrende a törvény a régi ipari igazolványok kicserélését is, négyhónapi időn belül.

Ezeknek a kicseréléseknek a folyamán derült aztán ki, hogy a törvény egyes iparoskategóriákat a legnehezebb helyzet elé állít. Ez elsősorban a konfekciókereskedőkre vonatkozik. Az új törvény ugyanis az ipartörvényt csak képesített iparosoknak engedi meg, s csakis abban az esetben engedélyezi művezető alkalmazását, ha az üzem 10 munkánál vagy husz lőerőnél többet foglalkoztat.

A konfekciókereskedők nagyrésze saját műhelyt tart fenn, azonban mivel képesítéssel az üzlet tulajdonos a legtöbb esetben nem rendelkezik, a meg-előző ipartörvény értelmében szakszerű képesítéssel rendelkező munkavezetőt alkalmaztak. Ennek a rendszernek, amely száz és száz család egzisztenciáját biztosította, teljesen véget vet az új törvény. Hasonlóképp alakul a helyzet azonban számos

arról minden érdekelt tudomást szerezhesen. Másrészről pedig ugyanilyen szigorúsággal alkalmazni az adózókkal szemben a végrehajtási intézkedéseket és ezzel kényszeríteni rá az adózókat arra, hogy a törvény feltételei szerint a nekik járó kedvezményeket minél előbb igénybe vegyék.

Minden egyes adózót, akit a törvény kedvezményei érintenek, külön-külön fel kell hívni a hátralékos tartozások kiegyenlítésére és meg kell küldeni számukra a kiadott modell szerinti értesítést is.

Az értesítés elküldése után az adóvégrehajtók az értesített felekmél a kielégítési végrehajtást szigorúan fogatósítják le olyan módon, ahogy ezt az adóbeajtásról szóló törvény előírja, azonban figyelembe kell venni a hátralékos tartozások likvidálásáról szóló törvény rendelkezéseit is. Más szóval: ha az adóhivatal azt állapítja meg, hogy valakinek régről maradt tartozásai vannak, köteles kiértesíteni az illetőt arról, hogy milyen kedvezményes módon egyenlítheti ki most azokat. Ugyanakkor azonban foglalni is kell náluk és szinte kényszeríteni kell arra, hogy igénybe vegyék a kedvezményeket. A végrehajtásnak olyan intenzívnek kell lenni, hogy legkésőbb 1936 október 1-ig a pénzügyigazgatóságnál lévő összes régi tartozások befolyjanak.

A pénzügyminiszter szigorú vizsgálattal fenyegeti meg azokat az adóhivatali szerveket, akiknek mulasztása miatt az akció nem lesz keresztülvihető.

„A PÉNZÜGYMINISZTER FIGYELEMBE VESZI AZ ADÓZÓK NEHEZ HELYZETÉT”...

Az adózók értesítésének mintáját is megadja a pénzügyminiszter, amelynek bevezetése a következőképpen hangzik:

— A pénzügyminiszter figyelembe véve az adózók nehéz helyzetét, akik a súlyos gazdasági körülmények miatt nem tudták kellő időben adótartozásaikat befizetni, abban a reményben, hogy ezzel a polgártársaknak segít a folyó adótartozások megfizetésénél, kieszközölte az 1936 április elsejei törvény meghozatalát, amely nagy lezárási kedvezményeket nyújt azoknak, akik 1937 március 31-ig tartozásaikat kifizetik.

Az értesítés megismétli azután a fentebb említett kedvezményeket azzal, hogy a kézműveseknek 1930-32. évekből származó forgalmiadó tartozásaira nézve a már régebben engedélyezett 25 százalékos készpénzben való fizetés továbbra is érvényben marad.

Az értesítéshez mellékelni kell egy táblázatot is, amely pontosan feltünteti az összes adótartozásokat az adónemek és az évek szerint.

Végül a felhívás közli az adózókkal, hogy az esetben, ha a törvényben megállapított határidő alatt sem fizetné ki az adózó a kedvezmények dacára tartozását, ez annyit jelentene, hogy nem akarja az állammal szemben fennálló köteleességét teljesíteni és ezért is kímélet nélkül dobozó után fogják elárverezni az adózó összes ingó. és ingatlan vagyonát minden engedmény nélkül és csak teljes összegű készpénzben való fizetést fogadják el.

más iparágban is, ahol a cégtulajdonosnak nincs meg az ipari képesítése, hanem művezetőt alkalmazott és jelentett be. Vonatkozik ez a szomorú helyzet azokra a kisipari üzemekre is, ahol a családfe elhunyt után az özvegy vette át a vállalat tulajdonjogát egy művezető bejelentése mellett.

Nem is tudhatjuk, hogy az új ipartörvény eme rövid szakasza hány család szájából veszi ki a mindennapi betevő falatot, anélkül, hogy újabb életlehetőségekről gondoskodna számukra.

Utóbbi esetre valószínűleg a törvény végrehajtási utasítása nyújt majd kielégítő rendelkezést.

KISLANYOK EGYMÁS KOZT.

— Mond, kérlek, mi az a kölcsönös szerelem?
— Például az, amit a Feri csinált. Megkérte a nővérem kezét és azután mindjárt 20 ezer leit kért a papától kölcsön.

FŐ AZ ÖSZINTESÉG.

— Öszintén mondd meg az igazat, Samuka. Ki csinálta meg a feladatodat?
— Az apukám, de én segítem neki.

Szömörkényi Magda

Mozgásművészeti Intézete

Bul. General Dragalina 12.

szeptember hó 15-én felnőttek és gyermekek részére

tanításait megkezdi

A kézműves családok részére 25 százalékos kedvezmény.

Szeptember 20-ika után tilos az ecet vízzel való higitása

Bucureşti-i jelentés szerint a földművelésügyi minisztérium borászati igazgatósága új rendelkezéseket adott ki az ecetgyártással kapcsolatban. Mint ismeretes, a szőlőtermelésről szóló törvény azt írja elő, hogy a forgalomba hozott borecet savtartalma 3 és 9 fok között kell legyen. A borászati igazgatóság szerint ezt a rendelkezést sok gyáros félreértette és erősebb foktartalmu ecetet állított elő, amelyet azután vízzel a megengedett erősségre higitott fel. A rendelet végrehajtási utasítása értelmében a bor kezelésére vonatkozó előírások vonatkoznak a belőle előállított ecetre is és

miután a bort vízzel higitani tilos, ez a tilalom a borecetre is vonatkozik

és az ecetnek csakis a bor erjedéséből szabad keletkeznie; minden más anyagnak előzetes, vagy utólagos hozzáadása nélkül.

A minisztérium tekintetbe veszi, hogy a gyárosok még nem sajátították el a borból való ecetkészítést, a megfelelő savtartalom elérésének megengedett módjait és ezért szeptember 20-ikáig megengedte a vízzel higitott ecet árusítását.

CSODAGYEREK.

— Nohát, én még nem is láttam másfél éves kisbajában ilyen intelligens gyereket. Mindenkit megismer.

— Ne mondja!

— Tegnap azt mondta a mamája unokaöccsének: papa!

Hajmosó és hajszárító

készülékek és más

fodrászati cikkek

olcsón, szakszerűen

Kőszeghy Sándor Fia

Arad,

Bul. Reg. Ferdinand 63 - 65.
volt Dengli-ház.

KÉCHLEK ALASSON.

Arisztid így szól a klubban Taszilóhoz:

— Nem ismerek kéchleket egy pechfejt angol fordító!

— Minek az neked kéchlek?

— Van egy régi angol felöltőm, azt kéne, kéchlek, fordítani.

Teljes biztonsági helyzetet akar a jegybank a bankbetétek számára teremteni

A hitelélet újjászervezésével kapcsolatban bizonyos törvényes intézkedéseket kívánnak életbeléptetni a bankbetétek fokozottabb biztosítása érdekében. Mititi Constantinescu, a jegybank kormányzója több, a pénzügyi életben vezető szerepet játszó szakemberrel megbeszélést folytatott és felkérte őket egy tervezet elkészítésére, amelynek értelmében

a bankbetétek számára teljes biztonsági helyzet teremthető.

A jegybank kormányzója ezirányú kezdeményezésével kapcsolatosan hangsúlyozza, hogy egy törvény, bármennyire is szigorú intézkedéseket tartalmazzon, nem képes a betéteknek feltétel nélküli biztosítására, viszont az esedékes erélyes törvény minden esetre alátámasztja majd a bankok iránti bizalmat. Eppen ezért a Jegybank kormányzója egy lépéssel tovább megy és a bankok között bevezetendő

kölcsönös biztosítás rendszerével

őhajtja a betétesek bizalmát és a betétek biztonságát teljessé tenni. A tervek szerint bankot, vagy központi szervet létesítenek, amely-

nek alapításában valamennyi bank részt vesz; melynél részesedést vállal az állam és a Jegybank is. Ennek a központi szervnek a rendeltetése az lesz, hogy

a betétesek érdekeinek védelmében közbelép, ha valamelyik pénzintézet ellen run indul meg.

Az érdekes és nagyfontosságú terv egyelőre elgondolásban él csupán, annyi azonban bizonyos, hogy a Banca Națională mindent elkövet a betétesek bizalmának tökéletes biztosítására. Azok a szakemberek, akik a Jegybank kormányzójának felkérésére a kérdés rendezését célzó tervezet elkészítésén dolgoznak, tanulmány tárgyává teszik a más államokban — így elsősorban az Egyesült Államokban — bevezetett hasonló biztosítási rendszer szervezését. Egyébként, ha a tervezet elkészül, valamennyi érdekelt és illetékes érdekképviselet és érdekcsoport bevonásával kiszélesítik az előkészítés munkáját és a tervezetet tanulmányozás céljából kikézik. Rövidesen a bankok központi érdekképviselete is foglalkozik a kérdéssel, amelynek fontosságát nem szükséges hangsúlyozni.

Nem vagyunk már agrárállam, mert iparunk a mezőgazdasággal egyenlő értékű tényezővé fejlődött

Tagadhatatlan, hogy az utolsó másfél évtized alatt Románia ipara épügy, mint Középeurópa többi agrárállamainak ipara óriási lendülettel fejlődött. Ma már az a helyzet, hogy

az agrárállamok jellege nem domborodik ki olyan mértékben, mint a háború előtt, mert ezeknek az országoknak nemzetgazdaságában az ipar a mezőgazdasággal egyenlő értékű tényezővé fejlődött.

Románia-ban a háborút követő másfél évtized alatt az ipar olyan arányú fejlődést ért el, hogy a nemzeti jövedelemnek és az állam bevételeinek több, mint felét szolgáltatja. Az országos ipari fejlődésnek arányaira és fejlettségére jellemző, hogy

a nemzeti ipar a belföldi szükségletnek átlag 70 százalékát fedezi.

Egyes iparágakban még ez az arány is kedvezőbb, így például a vasiparban és a textiliparban, amelyek a belföldi szükségletnek 80—90 százalékát látják el.

Az ipar fejlődésében kétségtelenül jelentős szerepe volt az iparpártolási politikának és a vámvédelmi rendszernek. Amidőn azonban az agrártermelés rentabilitásának elvesztése miatt az egymást követő kormányok

az iparra hártották át a közterhek nagyrészt,

az ipar fejlődése, a rentabilitás csökkenése miatt, lassabb tempót vett, sőt volt olyan esztendő, amidőn a fejlődés stagnált.

A kontingentálási rendszer bevezetése könnyített az ipar helyzetén

és a belföldi piac biztosítása által újabb fejlődési lehetőségeket teremtett a belföldi ipar számára. Ezeket a fejlődési lehetőségeket azonban a továbbfokozódó közterhek és az állandó nyersanyag- és félgyártmánybeszerzési nehézségek miatt csak kis részben tudta kihasználni az ipar.

Az ország iparában jelentős helyet foglal el a szövőipar.

A háború utáni Románia Középeurópában is hírneves textilipart örökölt.

A textilipar másfél évtized alatt olyan arányokban fejlődött fel, amilyent egyetlen iparág sem tud felmutatni. Egyes speciális textilcikkektől eltekintve,

ma már a textilipar úgy mennyiségileg, mint minőségileg majdnem száz százalékban fedezi a belföldi szükségletet.

Textiliparunk másfél évtized alatt négyszeresére fejlődött, amit legfőképp a hajtóerő és a foglalkoztatott munkások számának növekedése mutat.

„Az előjelek nem álmok“ . . .

A Dimineața írja:

Tovább folytatjuk életünket, közben nagy veszedelmek — háború, vagy anarchia — fenyegetnek bennünket. Az előjelek nem álmok, hanem valóságok. Itt egy mozdulat, ott egy tett, egy szó, lázító beszéd teszi kétségessé emberek és országok jövőjét. Reggeltől délig, az új nap megjelenéséig, telve vannak a vezetők aggodalommal. Itt konfliktus amott meghiusult a kísérlet, hogy a békét biztosítsa. Nem lehet tudni, merre visz a világ útja és mi lesz a ma végbemenő események következménye. Az államok közötti ellentétek növekednek. Nem tudjuk felsorolni az eseteket, melyek utat törnek az anarchiának. Olvasóink bizonyára tudják, mire gondolunk, így csupán a különböző mozgalmak ellensúlyozásával foglalkozunk ezuttal. Mindezek előtt ujságok és gyűlések útján kell felrázni az emberek lelkiismeretét. Az önzetesen ember munkához kell lásson a véleményét szabadon kell hangoztassa, hogy felemelje szavát azok ellen, akik zavart akarnak. A tartózkodás büntényt jelent ezekben a napokban.

PARADOX.

„Er war schrecklich in seinem Zorn. Je mehr er vor Wut kochte — desto roher wurde er.“

MEGHITT EGYÜTTES.

Férj, feleség és barát állandóan együtt láthatók. A kávéházban valaki rájuk mutat és így szól: — Ugy élnek, mint három galamb.

Eladó házak Bujac-on

a 489. számú ház

(volt tulajdonosa Ghura Antor Gheorghe.)

a Str. Surorilor 3. sz. ház,
(volt Costin vendéglő épülete.)

Ajánlatok az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetére Strada I. Brătianu 18 alatt nyújtandók

Királyi dekrétum a nemesfémek forgalomba hozatalának ellenőrzéséről

Az államnak elsőbbségi joga van a nemesfémek vásárlásánál. — A nemesfémek forgalmának ellenőrzésére a Banca Nationala kapott megbízást. — Az ékszerészek és nemesfémkereskedők regisztert kötelesek vezetni. — Nem tartoznak a rendelkezés alá a nemesfémekből készített használati tárgyak, a fogászati, sebészeti, kémiai és gyógyszerészeti nemesfém-alkatrészek.

20 százalékos költség, 20 százalékos a feljelentőé, 20 százalékos a jegyzőkönyvet felvevő közegé a hatóságilag elkobzott nemesfémekből

A nemesfémek forgalomba hozataláról szóló királyi dekrétum a Monitorul Oficial f. évi augusztus hó 19-én megjelent 191-ik számában került nyilvánosságra 1907 szám alatt. Szövegét alább teljes egészében közöljük.

1. §. A nemesfémek: ugyint arany, ezüst és platina forgalombahozatala csak a jelen rendelet feltételei alapján van engedélyezve. A nemesfémek kategóriája, amelyek ezen rendelet alá esnek, a minisztertanács határozata alapján más fémekre is kiterjeszthető.

2. §. A nemesfémek forgalomba hozatala alatt mindennemű eladás, vétel, letétbe helyezés, elzálogosítás megtörténte, vagy kísérlete értendő, amelyek személyesen, vagy megbízott útján végeztetnek.

A nemesfémek szállítása szintén a jelen rendelet intézkedései alá esik, azonban csak ha az arany, ezüst, vagy platina rudakban vagy más nyersformában, mint: homok, olvasztott, vagy égetett formában kerül forgalomba.

3. §. Nem tartoznak ezen rendelet alá azok a nemesfémekből készített használati tárgyak, amelyek személyes használatra vannak szánva, mint: műtárgyak, tájak, ékszerek, vallásos cerimonákra szolgáló tárgyak, fogászati és sebészeti dolgok, kémiai és gyógyszerészeti alkatrészek. A felsorolt tárgyak azonban bevonhatók ezen rendelet intézkedései alá.

4. §. Az államnak elsőbbségi joga van a nemesfémek, ugyint: arany, ezüst és platina, vásárlásánál.

Az állam az elsőbbségi jogánál fogva szerzett arany teljes mennyiségét a Banca Nationala-nak engedményezi. Ami az ezüstöt és platint illeti, csak olyan mértékben, amennyiben az államnak saját részére azokra szüksége nincsen.

A Banca Nationala a Romániai felhatalmaztatik

jelen törvény alapján, hogy a nemesfémeknek, a melyekre az államnak elsőbbségi joga jelen törvény alapján fenn van tartva, ellenőrizze a forgalmát.

5. §. A nemesfémek termelői kötelesek a nemes fémek kitermelésétől számított 15 napon belül a Banca Nationala a kitermelt bruttó mennyiségről értesíteni.

A Banca Nationala megegyezik a termelővel az átadási időt illetően, amely időn belül a termelő köteles a tiszta fém elnyerésére szolgáló munkákat elvégezni.

A nemesfémek megtartása bármilyen formában, vegyületekben, vagy tiszta fémekben a jelen törvény 8-ik szakasza alapján tiltva van.

Három hónaptól egy évig terjedő elzárás, ötezer leltől egymillió lejig terjedő pénzbírság

8. §. Jelen rendelet ellen vétők 3 hónaptól egy évig terjedő elzárással és 5.000 leltől 1.000.000 lejig terjedő pénzbírsággal büntethetők, enyhítő körülmények figyelembe vétele nélkül, valamint a bányászati jogtól való eltiltással és a jövőben való bármilyen bányászati jog elnyerésének lehetőségétől való megfosztással, míg a nemesfémek az állam javára foglaltatnak le.

Visszaesés esetén és abban az esetben, ha a visszaélés a jelen rendelet végrehajtásával megbízott közegek által követettik el, a büntetés megkétszereződik.

A Banca Nationala, mint magánvádló léphet fel és mint ügyennek, felszólalási joga van a bíróság előtt.

9. §. Magánszemélyek lakásának kikutatása és személyes megmozgatás bírósági engedély alapján

6. §. A nemesfémek forgalombahozatala, úgy, ahogyan azt a törvény 2-ik szakasza előírja, csak a Banca Nationala írásbeli engedélye alapján van megengedve.

7. §. A nemesfémek termelői, a nemesfém-feldolgozó műhelyek tulajdonosai, valamint a nemesfém-kereskedők és ékszerészek, kötelesek a Banca Nationala által megadott formában vezetett regiszterekbe bejegyezni mindennemű nemesfém, vagy általuk feldolgozott tárgyakkal végzett kereskedelmi operációkat.

A bejegyzett céggel rendelkező ékszerészek és nemesfém-feldolgozó műhelyek tulajdonosai folytatathatják az arany, ezüst és platina kereskedelmi forgalomba hozatalát akár ékszerek alakjában, akár régi (használt) tárgyak alakjában, illetve akkor ha a Banca Nationala engedélye alapján szerezték be nemesfémkészleteiket, de csak az előző paragrafusban előírt könyvelések betartásával. A Banca Nationalához intézendő kérvénybe beírandó a mennyiség és a származási hely. Ugyanúgy a fogászok, orvosok, gyógyszerészek és kémikusok megkaphatják a foglalkozásukhoz szükséges arany, ezüst és platina-mennyiséget jelen rendelet intézkedéseinek megfelelően, azzal a kikötéssel, hogy a Banca Nationala által kiadott és lebélyegzett regiszterekbe kötelesek a kapott és feldolgozott arany mennyiségeket bejegyezni.

A Banca Nationala jogosult megbízottja útján jelen rendelet betartását úgy könyvelési, mint technikai szempontból ellenőrizni.

Kihágásnak minősítetik a regiszter átadásának megtagadása, vagy bármely követelt okmány bemutatásának, vagy az ellenőrzés megengedésének megtagadása.

hajtható végre, de sürgős esetben, vagy a Banca Nationala megbízottainak kérelmére a rendőrség által is végezhető az ügyészség előzetes engedélye nélkül is, azonban csak a Banca Nationala megbízottjának jelenlétében.

10. §. A jelen törvény ellen vétő vállalatok, vagy cégek vezetői és cégjegyzői a 8-ik paragrafus szankciói alá esnek. A vétségek elkövetésében segédkezők és azok elhallgatói ugyanazon büntetésben részesülnek.

11. §. Jelen rendelet elleni kihágások a Banca Nationala személyzete által, amelyek erre a célra delegálva lettek, vagy a rendőrségi és vámközegek által állapítandók meg, amelyek minden tekintetben a Banca Nationala segítségére kötelesek lenni.

Jelen rendelet ellen elkövetett bármilyen visszaélés annak konstataciójától számított 24 órán belül a legközelebb levő Banca Nationala intézet tudomására hozandó a kihágási jegyzőkönyv, valamint a lefoglalt nemesfémek a kihágást konstataáló közegek és a vétség elkövetője által, vagy két tanu által lebélyegzett csomagban való egyidejű beküldésével.

12. §. Jelen rendelet elleni kihágásokról felvett jegyzőkönyvek hiteleseknek tekintendők tetten éres esetén mindaddig, míg be nem bizonyítottatik, hogy okirathamisítási jelleggel bírnak, vagy a többi esetben, míg tartalmuk ellenkezője be nem bizonyítottatik. Ezek a jegyzőkönyvek nem semmisíthetők meg a bíróságok által formahibák címén.

A jegyzőkönyvek alapján az államügyészség megindítja az eljárást. Jelen rendelet elleni vétségek soron kívül tárgyaltnak az illetékes törvényszék által. Annak határozata ellen a Curtea de Apel és az ellen a döntés ellen a Curtea de Casaţie-hoz van helye fellebbezésnek.

A tanúk, vagy a vádlott távoli léte nem akadály a kihágás lefolytatására.

A lefoglalt nemesfémek az állam által a Banca Nationalának eladatnak. Azok árából a Banca Nationala 20 százalékos a vizsgálat lefolytatásának költségeire levonásba hoz, valamint 40 százalékos jutalékok céljára, amelyből 20 százalékos a feljelentőnek és 20 százalékos a jegyzőkönyvet felvevő közegnek juttat.

14. §. A pénzügyminiszterium végrehajtási utasítást adhat ki, amelyet a minisztertanácsnak kell jóváhagynia és amely jelen rendelet végrehajtását határozza meg.

15. §. A bányászatról szóló 1929. évi március 28-án kiadott és 1935 április 20-án módosított törvény 81-ik szakasza, valamint valamennyi törvény és rendelet, amelyek jelen rendelettel ellentétben vannak, hatálytalanokká minősítetnek.

Az 1936-37 pénzügyi évre is kiterjesztették az adókompenzálást

A pénzügyminiszterium rendeletet adott ki, a melyben utasításokat ad a felülfizetések és adótartozások kompenzálására az 1936-37. évre. A kompenzálást a rendelet értelmében oly felülfizetésekre vonatkoztatják, amelyek készpénzben történtek, tekintet nélkül arra, hogy a felülfizetés mely évben történt.

A kompenzálás csak hasonló adónemre vonatkozhatik.

Nem lehetséges például a pénzügyminiszteri felfogás szerint, hogyha valaki a jövedelmi adónál fizetett be nagyobb összeget, mint amellyel tartozik és ezt ház-, vagy forgalmi adótartozás javára használják fel. Tehát

egyenes, vagy addicionális adónál megengedjük az előző években történt felülfizetések kompenzálását az idei tartozásra ugyanazon adónem keretén belül.

Ha tehát valaki 1935 évben házadóra teljesített felülfizetést, azt az 1936-37. évi házadó fizetésénél beszámítják. Ezek a kompenzálások ott történnek meg, ahol az adófelbevezetés folyamán valakinek az adóját leszállították, de az adóalany a felelő adót még megfizette.

100.00 lejig a kompenzálás engedményezése a pénzügyigazgatóság hatáskörébe tartozik, ezen felül már csak a miniszterium dönthet.

A pénzügyminiszterium rendelete az érdeket

körökben megbeszélések tárgyát fogja képezni. Ugyanis a jelenleg érvényben lévő adótörvények szerint a felülfizetésekkel elismerik az adóalanyt, az adókirovetésnél pedig megterhelik. Ha ezek a megterhelések és elismerések kiegyenlítik egymást, akkor adótartozásról nem lehet beszélni. Előreláthatólag tehát a miniszteri rendelet végrehajtása alkalmával sok adózó fordul felebbezésre a bíróságokhoz.

PRAKTIKUS MAMA.

— ... és aztán ott a cukrászdában tett házassági ajánlatot. Mikor pedig kerekén kijelentettem, hogy nem leszek a felesége, sértődötten elrohant!

— Te buta liba, miért nem kértél gondolkodási időt ... legalább addig, míg a csokoládédodat kifizette volna?!

NEM MINDIG SEGIT AZ ORVOSSÁG.

A várószobában a kisfiú csodálkozva fordul az apjához:

— Apa, hiszen te azt mondtad, hogy a foghúzás nem fáj.

— Ha éreztelenítik, persze, hogy nem fáj.

— Akkor miért hallatszik a rendelőből az a nagy ordítás?

— A doktor bácsi kiabál, mert a páciens nem akar fizetni.

